

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	13
Wprowadzenie	17
Rozdział I	
Aksjologiczne podstawy ładu publicznego (administracyjnego)	21
1. Uwagi wstępne	21
2. Poszukiwanie ładu prawnego w sferze prawa administracyjnego i jego aksjologicznych fundamentów	22
3. Godność człowieka i dobro wspólne jako podstawy ładu aksjologicznego w sferze prawa administracyjnego	29
4. Wybrane zagadnienia realizacji aksjologicznych problemów prawa administracyjnego. Sygnalizacja kwestii podstawowych	33
Bibliografia	37
Rozdział II	
Administracja i prawo administracyjne – zagadnienia kluczowe	39
1. Pojęcie administracji w ujęciu historycznym i współczesnym	39
2. Cechy administracji	44
3. Postacie i funkcje administracji	45
4. Sfery (płaszczyzny) działania administracji	47
5. Definicje prawa administracyjnego	48
6. Cechy prawa administracyjnego	51
7. Podziały prawa administracyjnego	52
8. Stosunek administracyjnoprawny	54
8.1. Pojęcie, własności i komponenty stosunku administracyjnoprawnego	54
8.2. Zaistnienie i zakończenie stosunków administracyjnoprawnych oraz typy tych stosunków	59
Bibliografia	62

Rozdział III

Źródła prawa administracyjnego	65
1. Pojęcie i cechy źródeł prawa administracyjnego	65
2. Klasyfikacja źródeł prawa	68
3. Źródła powszechnie obowiązującego prawa	71
3.1. Konstytucja RP	71
3.2. Ustawy	73
3.3. Umowy międzynarodowe	74
3.4. Rozporządzenia z mocą ustawy	79
3.5. Rozporządzenia (wykonawcze do ustaw)	80
3.6. Prawo Unii Europejskiej w systemie źródeł prawa administracyjnego...	81
3.6.1. Źródła prawa pierwotnego Unii Europejskiej	87
3.6.2. Źródła prawa wtórnego (pochodnego) Unii Europejskiej	88
4. Źródła prawa wewnętrznego	93
4.1. Uchwały	94
4.2. Zarządzenia	95
5. Normy techniczne, normy planowe, zwyczaj, orzecznictwo sądowe, orzecznictwo administracyjne oraz poglądy doktryny i ich rola w systemie źródeł prawa administracyjnego	96
6. Promulgacja (ogłaszanie) źródeł prawa	97
Bibliografia	102

Rozdział IV

Publiczne prawa podmiotowe	105
1. Publiczne prawa podmiotowe	105
1.1. Uwagi ogólne	105
1.2. Podmioty publicznych praw podmiotowych	109
1.3. Treść publicznych praw podmiotowych	110
2. Pojęcie interesu publicznego (społecznego)	111
3. Władztwo administracyjne	112
4. Uznawanie administracyjne	114
5. Pozostałe postacie luzu decyzyjnego	117
5.1. Koncepcje luzu decyzyjnego stosowania prawa	117
Bibliografia	121

Rozdział V

Zasady w systemie prawa administracyjnego	125
1. Pojęcie zasad prawa administracyjnego	125
2. Typologia zasad prawa administracyjnego	126
3. Zasady ogólne ustrojowego prawa administracyjnego	127
3.1. Zasada pomocniczości	128
3.2. Zasada jednolitości (unitarności) państwa	130
3.3. Zasada kompetencyjności	131

3.4. Zasada zespolenia administracyjnego.....	134
3.5. Zasada sprawności (efektywności) działań administracji.....	136
3.6. Zasada kierownictwa	137
3.7. Zasada planowania.....	139
3.8. Zasada kontroli i nadzoru	140
3.9. Zasady wariantowe resortowości – terytorialności.....	142
3.10. Zasady wariantowe kolegialności – jednoosobowości (monokratyczności)	145
3.11. Zasady wariantowe centralizacji – decentralizacji.....	146
3.12. Zasady wariantowe koncentracji – dekoncentracji	149
4. Zasady ogólne materialnego prawa administracyjnego	151
4.1. Zasada demokratycznego państwa prawnego.....	152
4.2. Wybrane zasady wywodzone przez doktrynę i judykaturę z zasady demokratycznego państwa prawnego	154
4.3. Zasady wynikające z zasady demokratycznego państwa prawnego określone w Konstytucji RP jako zasady samoistne	155
4.4. Zasady wynikające z zasady demokratycznego państwa prawnego wywodzone z pozakonstytucyjnych źródeł prawa.....	156
5. Zasady ogólne postępowania administracyjnego.....	157
Bibliografia	159

Rozdział VI

Prawne formy i metody działania administracji	165
1. Pojęcie i podział prawnych form działania administracji.....	165
2. Generalne akty zewnętrzne i wewnętrzne administracji publicznej.....	173
3. Akt administracyjny	177
3.1. Deklaratoryjne i konstytucyjne akty administracyjne	180
3.2. Formalne i nieformalne akty administracyjne	181
3.3. Wewnętrzne i zewnętrzne akty administracyjne.....	181
3.4. Jednostronne i dwustronne akty administracyjne.....	182
3.5. Negatywne i pozytywne akty administracyjne	182
3.6. Nakazujące, kształtujące i ustalające akty administracyjne	183
3.7. Osobiste, rzeczowe i osobisto-rzeczowe akty administracyjne.....	183
3.8. Charakterystyka aktów administracyjnych	184
4. Uгода administracyjna	187
5. Porozumienia administracyjne	193
6. Umowy administracyjne i cywilnoprawne	195
7. Promesy.....	199
8. Partnerstwo publiczno-prywatne	201
9. Działania faktyczne administracji	202
9.1. Czynności materialno-techniczne	204
9.2. Działalność społeczno-organizatorska	205
Bibliografia	205

Rozdział VII

Organ administracji publicznej i inne podmioty administrujące	209
1. Podmioty administrujące a aparat administracyjny.....	209
2. Organy administracji publicznej – pojęcie, cechy i rodzaje	211
3. Właściwość a kompetencja.....	213
4. Pojęcie urzędu administracji publicznej	216
5. Zakład publiczny (administracyjny)	219
6. Osoby prawne typu korporacyjnego i zakładowego	220
7. Formy relacji pomiędzy podmiotami administrującymi.....	222
7.1. Kierownictwo.....	222
7.2. Kontrola	222
7.3. Nadzór.....	225
7.4. Współdziałanie	227
7.5. Koordynacja	228
Bibliografia	229

Rozdział VIII

Naczelne i inne centralne organy administracji państwowej (rządowej)	231
1. Uwagi ogólne.....	231
2. Prezydent RP	233
3. Rada Ministrów	235
3.1. Pozycja ustrojowa, struktura i powoływanie Rady Ministrów	235
3.2. Tryb pracy Rady Ministrów.....	237
3.3. Organy wewnętrzne i pomocnicze Rady Ministrów oraz Prezesa Rady Ministrów	238
3.4. Pełnomocnicy rządu oraz reprezentowanie Rady Ministrów.....	239
3.5. Zadania i kompetencje Rady Ministrów.....	240
3.6. Prezes Rady Ministrów, ministrowie i inni członkowie Rady Ministrów	241
3.6.1. Prezes Rady Ministrów i Kancelaria Prezesa Rady Ministrów...	242
3.6.2. Wiceprezes Rady Ministrów	246
3.6.3. Ministrowie i przewodniczący określonych w ustawach komitetów	247
4. Organy centralne (urzędy centralne).....	253
4.1. Ogólna charakterystyka organów centralnych (urzędów centralnych)...	253
4.2. Przykładowe organy centralne (urzędy centralne) nadzorowane przez Prezesa Rady Ministrów	255
4.3. Organy centralne w wybranych działach administracji rządowej.....	257
4.4. Wybrane agencje w układzie administracji centralnej.....	259
Bibliografia	263

Rozdział IX

Terenowe organy administracji rządowej.....	265
1. Wojewoda i inne organy	265
1.1. Funkcje i zadania wojewody	266
1.2. Struktura urzędu wojewódzkiego.....	269
2. Wojewoda jako przedstawiciel Rady Ministrów.....	270
2.1. Kontrola realizowana przez wojewodę.....	273
3. Akty prawa miejscowego stanowione przez wojewodę	274
4. Administracja zespolona.....	275
4.1. Wojewódzki inspektor nadzoru geodezyjnego i kartograficznego.....	275
4.2. Wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej	277
4.2.1. Organizacja Inspekcji Handlowej	279
4.3. Komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej.....	280
4.3.1. Organizacja Państwowej Straży Pożarnej.....	281
4.4. Wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa	285
4.4.1. Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa.....	286
4.4.2. Wojewódzki inspektor ochrony roślin i nasiennictwa.....	287
4.5. Wojewódzki inspektor farmaceutyczny.....	288
4.5.1. Państwowa Inspekcja Farmaceutyczna	288
4.6. Wojewódzki inspektor transportu drogowego	291
4.6.1. Inspekcja Transportu Drogowego.....	292
4.7. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska	296
4.7.1. Organy Inspekcji Ochrony Środowiska.....	296
4.7.2. Wykonywanie zadań kontrolnych przez Inspekcję Ochrony Środowiska.....	297
4.8. Komendant wojewódzki Policji.....	298
4.8.1. Organizacja Policji.....	299
4.9. Wojewódzki inspektor nadzoru budowlanego	302
4.9.1. Organy administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego.....	302
4.10. Wojewódzki inspektor jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych	308
4.10.1. Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych	308
4.11. Kurator oświaty	311
4.12. Wojewódzki konserwator zabytków.....	313
4.12.1. Nadzór konserwatorski.....	314
4.12.2. Organizacja organów ochrony zabytków.....	315
4.13. Państwowy wojewódzki inspektor sanitarny, państwowy powiatowy inspektor sanitarny i państwowy graniczny inspektor sanitarny.....	316
4.13.1. Organizacja Państwowej Inspekcji Sanitarnej.....	317
4.13.2. Uprawnienia Państwowej Inspekcji Sanitarnej.....	318
5. Administracja niezespolona	319

5.1. Terenowe organy administracji wojskowej	319
5.2. Dyrektor izby administracji skarbowej, naczelnik urzędu skarbowego, naczelnik urzędu celno-skarbowego	322
5.3. Organy administracji geologicznej i organy nadzoru górniczego	327
5.3.1. Administracja geologiczna	327
5.3.2. Organy nadzoru górniczego	329
5.4. Dyrektor okręgowego urzędu miar	331
5.4.1. Nadzór nad wykonywaniem przepisów ustawy o miarach	332
5.5. Dyrektor okręgowego urzędu probierczego	333
5.6. Terenowe organy administracji rządowej w sprawach gospodarowania wodami	334
5.7. Dyrektor urzędu morskiego	335
5.8. Dyrektor urzędu statystycznego	335
5.9. Dyrektor urzędu żeglugi śródlądowej	336
5.10. Graniczny i powiatowy lekarz weterynarii	338
5.11. Komendant oddziału Straży Granicznej, komendant placówki dywizjonu Straży Granicznej	340
5.12. Regionalny dyrektor ochrony środowiska	341
Bibliografia	342

Rozdział X

Samorząd terytorialny	343
1. Wprowadzenie	343
2. Samorząd gminny	344
2.1. Zakres działania i zadania gminy	346
2.2. Władze gminy	347
2.2.1. Rada gminy	348
2.2.2. Komisje rady gminy	352
2.2.3. Kluby radnych	353
2.2.4. Wójt (burmistrz, prezydent miasta)	353
2.2.5. Jednostki pomocnicze gminy	359
2.3. Akty prawa miejscowego stanowione przez gminę	360
2.4. Mienie i finanse komunalne	364
2.5. Związki i porozumienia międzygminne	366
2.6. Stowarzyszenia gmin	368
2.7. Związek metropolitalny	369
2.8. Nadzór nad działalnością gminną	371
2.9. Ustrój miasta stołecznego Warszawy	374
3. Samorząd powiatowy	375
3.1. Zakres działania i zadania powiatu	375
3.2. Władze powiatu	377
3.2.1. Rada powiatu	378
3.2.2. Zarząd powiatu	380

3.2.3. Prawa i obowiązki radnych powiatu – wybrane zagadnienia.....	381
3.2.4. Starosta powiatu i skarbnik powiatu	383
3.3. Akty prawa miejscowego stanowione przez powiat.....	385
3.4. Mienie i finanse powiatu	386
3.5. Związki powiatów i związki powiatowo-gminne oraz stowarzyszenia i porozumienia powiatów.....	389
3.6. Nadzór nad działalnością powiatu	391
3.7. Miasta na prawach powiatu	395
4. Samorząd województwa	395
4.1. Zakres działania i zadania samorządu województwa.....	395
4.2. Władze samorządu województwa.....	399
4.2.1. Sejmik województwa.....	400
4.2.2. Zarząd województwa.....	402
4.2.3. Marszałek województwa i skarbnik województwa.....	403
4.3. Mienie i finanse samorządu województwa.....	404
4.4. Współpraca zagraniczna samorządu województwa.....	406
4.5. Nadzór nad działalnością samorządu województwa	406
4.6. Akty prawa miejscowego stanowionego przez samorząd województwa oraz przez wojewodę i organy niezespółonej administracji rządowej	409
Bibliografia	412

Rozdział XI

Pozasądowa kontrola administracji publicznej	415
1. Pojęcie, cechy, funkcje i rodzaje kontroli	415
2. Kontrola zewnętrzna działania administracji publicznej.....	420
2.1. Najwyższa Izba Kontroli	420
2.2. Rzecznik Praw Obywatelskich	426
2.3. Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych.....	431
2.4. Państwowa Inspekcja Pracy	436
2.5. Kontrola społeczna.....	441
3. Kontrola wewnętrzna działania administracji publicznej.....	450
3.1. Kontrola instancyjna.....	450
3.2. Kontrola resortowa.....	451
3.3. Kontrola zarządcza.....	452
Bibliografia	454

Skorowidz	457
------------------------	------------

O Autorach	469
-------------------------	------------